

VETOOMUS KANSANEDUSTAJALLE

Hyvä kansanedustaja,

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen alaiset seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen toiminnot on päätetty lakkauttaa osana THL:n säästötoimenpiteitä. Kyseinen toiminto vastaa kansallisen seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen toimintaohjelman (2014-2020) valvonnasta, arvioinnista ja päivittämisestä. Toimintaohjelma on lajissaan toinen. Toiminto vastaa myös tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen vastaisen toimintaohjelman (2012-2016) toimeenpanosta erityisesti tiedottamisen osalta. Varsinainen seksuaali- ja lisääntymisterveyden yksikkö lopetettiin kaksi vuotta sitten.

Me, allekirjoittaneet järjestöt olemme huolissamme, mitä tapahtuu seksuaali- ja lisääntymisterveysasioiden edistymiselle sen jälkeen, kun annettuja toimenpidesuosituksia arvioiva sekä alaa koskevaa tutkimustietoa tuottavaa ja koordinoivaa tahoja ei enää ole. Samanaikaisesti Sosiaali- ja terveysministeriössä järjestöille haettavaksi tarjottavien terveyden edistämisen määrärahojen sisällöllisiä painopisteitä on muutettu siten, ettei seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskeville hankkeille ole mahdollisuutta hakea avustusta lähivuosille.

Seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvissä ihmisoikeuksissa on saavutettu viime vuosina monia edistysaskelia kuten tasa-arvoisen avioliiton laillistaminen ja kesäkuussa voimaan astuva vammaisten oikeuksien yleissopimuksen ratifiointi. Vuonna 2007 ensimmäisen kerran julkaistu seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen toimintaohjelma ja sen päivittäminen kokosi yhteen alan toimijoita ja tiivistä valtion ja järjestötoimijoiden välistä yhteistyötä samojen päämäärien eteen. Nyt suuri osa tehdystä työstä uhkaa valua hukkaan.

Tutkimustietoa tarvitaan seksuaaliongelmien vaikutuksesta hyvinvointiin, nuorten seksuaaliterveydestä, seksuaalikasvatuksen vaikuttavuudesta, seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan ja kaltoinkohtelun ennaltaehkäisystä sekä seksuaalioikeuksista, alaikäisten nuorten osuudesta vastikkeellisessa seksissä ja vammaisten ihmisten seksuaalisesta hyvinvoinnista. Päivitetty tutkimustieto parisuhteissa ilmenevistä seksuaaliongelmista ja niiden lievittämisestä on myös tulevaisuudessa suomalaisten seksuaaliterveyden edistämisen kannalta merkittävä asia. Lisäksi tarvetta on arviointitiedolle siitä, kuinka moninaisten perheiden tukeminen toteutuu perhesuunnittelupalveluissa. Palvelurakenteiden kehittäminen asiakaslähtöisesti valtakunnallisella tasolla tarvitsee tuekseen ajankohtaista, laadullisesti ja määrällisesti kerättyä tutkimusaineistoa.

Maahanmuuttajien lisääntynyt määrä Suomessa on lisännyt myös sosiaali- ja terveysalalla työskentelevien tarvetta saada tietoa tyttöjen ympärileikkauksista. Seksuaali- ja lisääntymisterveystoiminnon lakkauttamisen myötä tyttöjen ympärileikkauksen vastaisen toimintaohjelman toimeenpanolle ei ole osoitettu niin henkilö- kuin taloudellisiakaan resursseja.

Nykyinen taloustilanne ja sen johdosta tehdyt leikkaukset paitsi haettavissa määrärahoissa että valtion tutkimus- ja koordinoituvuudessa tuottavat tilanteen, jossa seksuaali- ja lisääntymisterveysasioihin liittyvä palvelurakenteiden kehittäminen ja

tarvittava tutkimus työn pohjaksi ovat vaarassa pysähtyä. Keskeneräisen sote-uudistuksen sekä translain uudistuksen kannalta tämä on erityisen vahingollista. Myös tieto esimerkiksi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien nuorten kokemasta syrjinnästä on lisääntynyt, minkä valossa tehdyt päätökset ovat erittäin lyhytnäköisiä. Suomessa on kansainvälisesti katsoen korkeatasoista tutkimus- ja kehittämisosaamista seksuaaliterveyteen liittyvissä teemoissa ja kasvavalta alalta leikkaaminen heikentää tätä tasoa nopeallakin aikavälillä.

Vetoamme Teihin, arvoisa kansanedustaja: Nostakaa työssänne esille seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät ihmisoikeudet ja tukekaa seksuaali- ja lisääntymisterveysasioita kansallisesti kehittävän, tutkivan, koordinoivan ja niistä tiedottavan tahon säilyttämistä Suomessa myös tulevaisuudessa.

Kunnioittaen,

Taru Anttonen, vt. pääsihteeri, Naisasialiitto Unioni ry

J.Tuomas Harviainen, hallituksen puheenjohtaja, Sexpo-säätiö
Tommi Paalanen, toiminnanjohtaja, Sexpo-säätiö

Eija Koivuranta, toimitusjohtaja, Väestöliitto

Osmo Kontula, varapuheenjohtaja, Suomen Seksologinen Seura

Kaari Mattila, pääsihteeri, Ihmisoikeusliitto ry

Anna Nuotio, vs. toiminnanjohtaja, Exit – pois prostituutiosta ry / Nuorten Exit

Johanna Pakkanen, pääsihteeri, Naisjärjestöt Yhteistyössä – Nytkis ry

Jenni Tuominen, toiminnanjohtaja, Monika-Naiset liitto ry

Kerttu Tarjamo, pääsihteeri, Seta ry

Leena Väisälä, puheenjohtaja, Suomen Seksologinen Seura ry